

Det er Arne Durban som har laget skulpturen i «Marthas have», men den forestiller faktisk ikke Martha!

«Marthas have» heter det like ved jernbanestasjonen på Bestum. Her, mellom høye trær i Sigurd Iversens vei nr 37-53, ligger syv rekker av standard type Selvaagstuggu. Med brun beis og hvit spirea er det meste svært så standard, men det er ett unntak, og det er feltets skulptur. Her har entreprenøren ikke fullbyrdet verket med den tradisjonelle hane, hund, fole eller gris. Ved bekken, hvor man kan ane litt av den gamle idyllen, er det en bronse-kvinne som gjemmer seg mellom løvverket. De innfødte kaller henne Martha og tror altså at damen fortsatt holder et øye med sin gamle have.

Hvem er den mystiske dame i Marthas have?

Det er ikke Martha som står der!

Det er Bestum-nytt's lesere som har tipset oss og ønsket seg en skikkelig avsløring av bronse-Marthas mystiske identitet. Så viser det seg at det er slett ikke Martha som har fått plass i sin gamle have. Snakker du med urbefolkningen på Bestum, vet de godt at Arne Durban's skulptur forestiller kunstneren Ragnhild (Lalla) Hvalstad, som bodde her hele sitt liv. I uthuset på Lilleborg, som eiendommen het, drev hun her et keramikkverksted sammen med Lili Scheel. Martha, det var «bare» hushjelpen deres det. Likevel var Martha en sentral person, som sammen med stedets gartner, sørget for at haven ble et mønsterbruk. Fra Marthas have ble det hentet inn grønnsaker og rikelig med bær og frukt. Fra haven kom det hver sommer også friske asparges, som Martha kunne servere på damaskdekket bord med

god hvitvin til. Martha var det også som bodde i de gamle husene i mange år etter at kunstnerne la ned sin virksomhet. Hushjelpen ble igjen og voktet hus og have til Selvaag rykket inn med sine 33 boenheter, gangveier, lekeplasser og garasjer.

Scheel og Hvalstad er gull verdt

I nesten 40 år varte kompaniskapet Scheel og Hvalstad. Begge keramikere har opparbeidet seg solide navn i norsk kunsthåndverk. I dag er arbeidene deres svært attraktive med sterkt stigende priser. Det er stadig flere samlere som vil sikre seg godbitene fra verkstedet på Bestum.

Lalla Hvalstad begynte som maler og var elev av selveste Harriet Backer, men etter råd fra Henrik Sørensen reiste hun til Faenza i Italia for å bli keramikker. Lili Scheel hadde også bakgrunn som maler, men skiftet til keramikk og fajanseskulptur. Inspirasjonskilden var 1700-tallets

På mange av Scheel og Hvalstads arbeider møter vi en landlig idyll. Kanskje er det Martha og gartneren fra haven på Bestum som er avbildet på denne tallerkenen?

keramikk som faktisk ble fornyet av Scheel og Hvalstad i verkstedet på Bestum. Med fare for å komme på kant med autoriserte kunsts kjønnere, kan vi vel si at de laget en slags «fun-kisrokocco»! Både serviser og prydgjenstander ble dekorert med blomster, landskap og figurer i friske penselstrøk. Selv om inspirasjonen var kontinental, ble kunstnerne også berømmet for sitt gode slektskap med norsk rose-maling. Marthas have er ikke lenger hva den var, men idyllen og det landlige lever videre på verdifulle fat og krusker.

For Bestum-nytt av Øivind Frisvold

RH LS

Har du verdifull keramikk fra Scheel og Hvalstad? Undersøk om du har signerte gjenstander. T.v.: Ragnhild (Lalla) Hvalstad (1875-1962) og Elisabeth (Lili) Scheel (1898-1990)